

Виходить у Львові щодня (крім неділя і гр. св. свят) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: у Львові
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають
лиш франковані.

Рукописи звертають
лиш на окреме жаданє
і за вложенем оплати
почтової.

Рекламації неважча-
сані виліки від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в агенції днівників
пасажа Гавсманна ч. 9 і
в ц. к. Старостях на
провінції:

на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно „ „ —40

Поодинокое число 2 с
3 почтовом пере-
силком:

на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно „ „ —90

Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуації. — З угодних конференцій. — Розмова з мін. торгівлі. — Угорський сойм. — Полуднево-африканська війна).

Рада державна скликана на день 22 с. м. на дальшу сесию. Президія палати посольської розіслала вже всім послам записки на перше засіданє. Позаяк сесия була лиш відложена а не замкнена, то уважаєсь она продовженем осінньої сесії, а перше засіданє буде мати той сам порядок денний, який був приготвлений на засіданє з дня 20 грудня т. р. До того порядку додано ще одну нову точку, а іменно справозданє легітиміаційної комісії з доповняючих виборів послів гр. Потоцького, Мойси, др. Фохлера і Тірка.

Вибраний чеським відділом мирової конференції субкомітет для переведення нарад над справою уживаня обох кравних язиків у автономічних властий в Чехії, займаєсь вчера головню справою означення правил, після котрих якийсь повіт має уважатись під виглядом язиковим повітом мішаним. Наради будуть вестись далі в середу. — На засіданю представителів моравських роздільювано вчера справу уживаня обох язиків чеського і німецького автономічними властями на Мораві і переведено над нею подрібну дискусію, причім за основу взято внесена, предложене вже в тій справі моравському сойму. Слідуюче засіданє відділу моравської конференції відбуде ся в чет-

вер. На пополудневім засіданю повної моравської конференції раджено над предложеною Чехами реформою соймової ординації виборчої. Нар. Listy доносять, що та реформа жадає побільшеня числа чеських послів до Сойму з 242 на 267.

N. fr. Presse оголошує розмову з міністром торгівлі бр. Кальом, в котрій міністер звернув увагу на цілий ряд дуже важних справ, які тепер приготвляють ся; і так: передовсім на справу цлової тарифи і приготвляючих робіт для скріплення торговельних договорів. Полагджене инших справ не наступить так довго, як довго парламент не буде міг функціонувати. Є надія, що до сего незадовго прийде, бо вирівнанє в якійсь мірі національних суперечностей не є виключене. До справ, що ждуть на парламентарне полагдженє, належить: розширене пристани в Триєсті, угода з товариством плавби на Дунаю і багато инших. Що до промислу, то міністер сказав, що тепер в тім напрямі не приготвляють ся ніякі важніші закони, однак міністер хоче бажаня промисловців як найгорячіше подирати. В тім напрямі буде незабаром приготований новий закон о торговельних палатах.

Угорський сойм радив вчера над бюджетом і прийняв цивільну лісту. Відтак відбула ся дискусія над спільними видатками. У відповіді на висказанє опозицією бажанє, щоби король і члени королівського дому перебували довгий час на Угорщині, заявив президент міністрів Сель, що инші обовязки короля стоять тому на перепоні, але з другої сторони перешкаджає тому і мала палата королівська. Тепер

та недостача буде усунена, бо в найближшій часі побудує ся нова величава палата в Пешті.

З поля війни надходять сумні для Англіїців вісти. Ціла армія Буллера уступає назад, а Бурі, під проводом Жуберта, напірають на неї з двох сторін. На західнім театрі війни також не ліпше. Бурі займають дуже сильні становища коло Колесберга і над рікою Моддер, зібрали там значні сили піхоти і артилерії та сильно укріпили ся. Тепер вижидають нападу Англіїців, заповідженого лордом Робертсом на конець лютого або початок марта. Про ті всі події телеграфують: Бурі концентрують всі свої сили в околиці міста Кімберлей. З наспівших до „Льондона часописий капштадських, з половини січня, довідують ся, що ценаура не пропустила вісти о тім, що місто Кімберлей вже від 8 січня не мало иншого мяса крім кінського. Діють ся там просто обурюючі річи. Жінщини покидають дітей, бо не мають чим живити їх. — Після приватних вістий кілька тисячів Бурів дуже скоро іде на край Зулюсів, тим більше, що в тім краю нема пілковито англійського войска. Головне місто Зулюсів Ешова загрожене. — Послідний відворот Буллера відбув ся серед страшного огня Бурів. О силі бомбардованя свідчить факт, що в 12 мінутах пукло 63 гранатів, а на Валькраї до двох годин упало 240 тяжких куль і безліч куль з пущок Максимів. — До Берлина доносять з „Льондона: Вість о поході Жуберта викликала переполох. Буллер уступає поспішно в напрямі до Есткур. В Ледсміт кінчать ся припаси поживи, войска вдеморалізовані, сила опору зломана.

21)

Передрук заборонений.

ДОНЬКА КОРОЛЯ ЄГИПЕТСКОГО.

Історична повість Юрія Еберса

(Авторизований переклад з німецького виданя.)

Переклав Кирило Вербин.

(Дальше).

— Де єсть Кнакіас? — спитала Родопіс одного із своїх невільників.

— Пішов з Фанесом і тим Перзом до города.

Тимчасом старий слуга дрозжачий і блідий увійшов до комнати.

— Ти видів мого сина? — відозвав ся Крезус до него.

— Де єсть Фанес?

— Оба наказали мені попрощати вас від них.

— То они пішли? — Як они утекли? Куди пішли?

— В отсій бічній комнаті — розповідав невільник даліше — став Атинень насамперед перечити ся з Перзом. Відтак мусів я їх обох розібрати. Фанес взяв на себе штани, свиту і пояс чужинця та наложив собі на голову єго кінчасту шапку, а Перз убрав ся в хітон і плащ Атинця, убрав на голову єго золотий обруч, велів обтяти собі вуси і казав мені іти

за собою до города. Фанес, котрого кожний мусів в єго новій одежі уважати за Перза, сів на коня, котрого хтось держав коло брами. Той чужий чоловік кликав за ним заєдно: Бувай здоров Гігесе! — Бувай здоров, любий Перзе! — Щасливої дороги, Гігесе! Слуга що чекав на него коло брами, поїхав за ним. В корчах чути було всюди бренькіт оружия, але ніхто не пустив ся здоганяти Атинця. Укриті вояки уважали єго без сумніву за Перза. Коли ми знову станули перед отсим домом, сказав до мене той чужинець: Тепер іди зі мною до Фанесової лодки і паятай, щоби-сь кликав мене заєдно по імені Атинця. — Але веслярі — кажу, — можуть тебе легко зрадити. — То іди насамперед сам до них і скажи їм, щоби мене приймили так, як би свого пана, Фанеса.

Тогди просив я єго, щоби він позволив мені замість него перебрати ся в одіж втікшого і дати ся зловити посіпахам, але він тому рішучо спротивив ся, та й правду сказав, що моя постава легко би мене зрадила. Ах, таж то лиш вільний чоловік ступає сміло і держить ся просто; карк невільника завжди нагнений і єго рухам брак тої поважности, якої набирають благородні люди в школах і гімназіях¹⁾. Так буде й до суду віку, бо наші діти

¹⁾ Гімназіями звали ся у Греків публичні місця, де молодіж разом з мужчинами учили ся всіляких вправ тіла, гімнастикували ся. Від сего слова пішла назва наших шкіл середніх, де учать всіляких вправ духа, мези иншими також і грецької мови, отже і грецька назва — „гімназія“.

будуть подібні до своїх батьків; тажє з поганої цибулі не виросте рожка а з бурой редькви не буде гіяцинту. Служба нагинає карк, а свідомість свободи надає простого росту!

— А щож стало ся з моїм сином? — спитав Крезус невільника.

— Він не прийняв моєї убогої жертви і передавши мені тисяч поздоровлень для тебе, о королю, сів на лодку. Я кликнув ще до него: Май ся в гаразді, Фанесе! Щасливої дороги, Фанесе! Місяць зайшов був за хмару і зробило ся дуже темно. Нараз чую, як хтось кличе на поміч, але то було лиш дуже короткий час, відтак роздає ся голосний свист і наконєць чув я лиш правильний удар весел. Я вже хотів вертати домів, щоби о всім дати знати, коли з води виіз знову Себек, той лодкар. А він ось що розповів: Єгиптянин казали мабуть нуркам поробити діри в барці Фанеса. Скоро лиш она виплила на середину ріки, почала потапати. Лодкарі на ній стали кликати на поміч. Тогди підплило королівське судно, що плило за ними і взяло того ніби Фанеса до себе мов би то ратувало єго, але лодкарям Фанеса не позволено і встати зі своїх лавок. Они всі разом з судном пішли під воду, лиш смілий плавак Себек доплив до берега. Гігес єсть на королівським кораблі, а Фанес утік, бо той свист був, видно, знаком для жовнівів що стояли коло задної брами. Коли я, заким ще прийшов сюди, подивив ся попід корчі, не було вже там і живого духа; але я чув бренькіт зброї і розмову вояків, що вертали гостинцем знову до Саїс.

НОВИНИ.

Львів дня 13-го лютого 1900.

— **3 Лїська.** Дня 22 п. ст. лютого відбуде ся в сали городській в Лїську вечор музикально-вокальний в честь XXXIX роковин смерті Тараса Шевченка. Програма добірна, а „Перемиского Бояна“, котрий возьме участь в вечерку, і симпатія для его диригента о. Йосифа Кишакевича, заохотить кожного Русина до многоядного звеличання сего пам'яткового вечера, до котрого світлої удачі місцевий комітет доложив всяких змагань. По концерті відбуде ся комерс.

— **Нещасливі пригоди.** Вночі з дня 6 на 7 с. м. згинули внаслідок загоріння в Білім Потопі повіта Чортківського 60-літня Тереза Затильна і її син з першого шлюбу Франц Килимник. — Вночі в дня 1 на 2 с. м. наливалася служниця Софія Іванська позістаючи на службі у дра Маврикія Кербля в Новім Санці, пафти до запаленої лампи. Пафта запалила ся, а служниця попарилася внаслідок того так сильно майже на цілім тілі, що треба її було відставити до шпиталю, де она на другий день рано померла.

— **Страйку складачів у Львові вже не буде,** бо мировий суд у Відні порішив спір межі складачами часописей а властителями друкарень в користь складачів.

— **Розперов собі живіт.** Звід Бучача доносять нам, що в Баричин селянин Іван Байський дня 26 січня с. р. около 3 год. по полудня розперов собі живіт звичайним шевським гніпом, внаслідок чого мимо ратунку на другий день около полудня помер. Здає ся, що померший самоубийник був хорий на умі, бо вже від довшого часу вгадував, що мусить відібрати собі житє, а критичного дня ще й був умиш.

— **Огні.** Дня 2-го с. м. о 2-ій год. вночі вибухнув огонь у Йосифа Козарика в Галичу, повіта підгаєцького і знищив стодолу і стайню. Шкода доходить до 300 корон. Огонь підложила Настя Притула налогова ціячка, котра по довершенні злочинної утопила ся в кирици. — Дня 30 січня згоріла в Бобрівці повіта ярославського ціла стирта жита тамошнього посесора Івана Старека. обезпечена в триєтиньським товаристві на 3960 К. Позаяк було підозріне, що огонь хтось підложив, то розведено карно-судове слідство, але виводника доси не висліджено.

— **Оригінальний заклад.** Два купці в Бравншвайгу зробили дня 5 с. м. оригінальний заклад. Один з них зобов'язав ся аж до великодних свят сего року (15 цвітня) прибирати мільон ужитих карт трамвайних. Той же, хто програв заклад, зобов'язаний купити п'ятьом дітям сиротам ціле одіне і біле та обуть до першої сновіди, а крім того вигравшому заклад заплатити на цілий рік за їзду по всіх шляхах міського трамваю. Отже той, що збирав карти трамвайні, оповістив тепер в газетах, що за кожних 20 карт трамвайних заплатити 5 феників. Коли-б отже заплатив так за цілий мільон карт, то мусів би видати за них 2500 марок (марка — 60 кр. або 1 К. 20 с. — має 100 феників). Ту суму зобов'язаний противник звернути абирачеви, скоро він дійсно до назначеного дня збирав мільон карт.

— **Напад на професора.** В Саліті порушив ціле місто незвичайний випадок нападу ученика на учителя з наміром убийства. Один ученик з IV. класу реальної дістав на курсовім свідомстві злупоту від професора Нардел'ого. Взявши свідомство, побіг до дому, ховив револьвер і вбіг до конференційної салі, де між іншими учителями був і его „ворог“. Два рази залунав вистріл: раз куля перелетіла по-при саме ухо професора, другий раз сильно зачепила лице і вирила глибоку рану. Хлопчяско мірив ще третій раз, але прискочив до него другий професор і видер ему револьвер насильно з руки. Ученик довго борикав ся і грозив, що й того другого учителя застрілить, як не дасть ему зімститись на своїм „ворозі“. Тамчасом наспіла поліція і арештувала мстивого ученика.

— **Жінки і діти Бурів.** Францускі газети подають слідуєче оповідання характеризуюче патріотичного духа цілого бурского народу: „Один англійський воєк писав до своєї родини, що саме в тій хвили, коли англійське войско під Коленсо лагодило ся до атак, ему здавало ся, що він недалеко від окопів Бурів чує голоси жінок і дітей. Він того не сподівав ся і для того став надслухувати, гадаючи, що то ему може лиш причуло ся. Але незадовго побачив він виразно, як жінки і діти підбігали до окопів, в котрих сиділи Бурі, та несли повно бандулієрів з набоями, (Бурі не носять т. зв. наших патронтишів, лиш мають почерез плече широкий ремінь, а нїм повно набойів уложених одя за другим). мимо того, що скрізь по полях куди они бігли літали та свистали кулі. Коли пізніше тоті жінки і діти бігли назад з порожніми бандулієрами, гадали наші люди, що

то Бурі втікають та подвоили огонь. Мусіло там згинути багато з тих патріотичних людей“. — То нарід, котрого навіть жінки і діти стають в обороні вітчизни і не лякають ся хоч би й граду куль!

— **Електрика вернула житє.** Повітовий лікар у Вайсенбурзі на Угорщині, др. Модель записав маленькій і слабосильній, десятиденній дитині опіум в дуже малій кількості. Через необачність служниці дитина дістала більше того ліку, як було потреба і коли лікар на другий день лив ся, дитина лежала вже як нежива, ані не віддихала ані серце їй не било ся. Лікар взяв ся до уживання способу штучного віддихання, але й то не помагало. Тоді казав він принести електричний апарат, приложив одну електроду до живота, а другу до шиї і дитина на его радість стала віддихати. Але кілька разів відоймив він електроди, тільки разів дитина була знов як би нежива. Лікар не дав ся тим відстрашити, електризував дитину через 10 годин без перерви а по тім часті дитина дійсно ожила, стала сама віддихати, теплота тіла збільшилася, живчик став живіше бити, словом, електрика воскресила дитину.

— **Страшна смерть.** В Стрілківцях під Самбором зірвала ся в ланцужа королева в часі подю і пробила рогом молоду дівчину наскрізь. Нещасна померла серед страшних мук.

— **Давид Едвард Юс.** З Нью-Йорку наспіла вість, що в Бредстоуна помер сими днями славний фізик і винаходець, звідний в цілім світі найліпше з двох своїх винаходів: приладом або апаратом Юса, або таки коротко „юсом“ і мікрофону, котрий дуже значно уліпшив телефон винаходу Райса Белля. Давид Едвард Юс (по англійськи пише ся Hughes) був в роду Англіїцем, бо родив ся 1831 р. в Лондоні, але своїм вихованем і образою був наскрізь Американцем. Він був ще малим хлопцем, коли его родителі приїхали до Сполучених Держав північної Америки. Тут він ходив до школи і тут набрав ся фахового образования. Спершу віддавав ся він музиці і був якийсь час учителем музики. Пізніше взяв ся до наук природничих а іменно інтересував ся механічними загадками. Перший успіх осягнув він своїм приладом до телеграфованя. Аж до того часу телеграфовано як ще й тепер по части знаками після способу Морзе'го складаючи точки і лі-

З горячковим напруженем слухали гості Родопіси оповідання невільника.

Коли скінчив оповідати, розположене духа у гостей було дуже поділене. Більша часть в першій хвили дуже тішила ся тим, що їх любий приятель уйшов небезпечною, яка грозила его життю; але відтак взяла всіх обавою сьмілого Лідийця. Хвалено его великодушність, складано желання батькови такого сина, а нарешті всі годили ся на то, що наслідник престоло, скоро зіркує свою похибку, не лиш пустить Гігеса зараз на волю, але повинен би его за то перепросити.

Крезус сам успокоїв ся, коли згадав собі на дружбу Амазіса і его обаву могутності Первів. Незадовго потім вийшов він з дому Родопіси, щоби переночувати у Мілезійця Теопоппа.

— Поздоров від мене Гігеса! — сказав Арістомах, коли й старенький король відходив. — Скажи ему, нехай мені вибачить, і що я хотів би, щоби він був моїм приятелем, або коли би то не можна, щоби я зішлов ся з ним на поли битви яко з честним ворогом.

— Хто то може знати, що нам будучність принесе! — відповів Крезус і подав Спартанцеві руку.

Глава шеста.

Настав новий день і зішло сонце понад Єгиптом. Густа роса вночі, що звичайно заступає дощ над Нілем, вкрила мов би смарагдами і дорогим каменем листки та цвітні. Сонце стояло ще низько на сході, а сьвітлий північно-східний вітер, що порушав раннім воздухом, аж ніби просив, щоби вийти на двір, заким настане в полудне страшна спекута.

З гостинного двора вийшли дві жінчини: стара невільниця Мелітта і Сафо, внучка Родопіси.

Легким, скочним кроком ішла та бігла поважна дівчина через город. Она виглядала і тепер такою любенькою та невдоволю, як недавно тому в сні. При тім рожеї її уста ск. адали ся що хвиля до збиточливого усміху та показували ся ямочки на личку і борідці. Буйне, бруняве волосє добувало ся зпід пурпурово червоної хусточки на голові, а легка, біла рання сукня, з широкими рукавами, повила свобідно на її гнучкім тілі.

Она тепер схилила ся, урвала молоденький пупінок рожі, бризнула росю, що на нїм була, старім служниця в лице, засьміяла ся, мов би залунав чистий давінок, зі свого пустиго збитку, заткнула собі рожу на грудех і почала сьпівати чудово повним, дуже милим голосом:

Якось раз Ерос ²⁾ рожі рвав,
Аж пічка надлетіла;
Вжала в руку — він не знав,
Коли она і сіла.

Тріпоче ручкою й кричить,
Виває ся слезами,
Ударив крильцями й летить
Зі скаргою до мамі.

²⁾ Ерос по грецьки, (Амор або Купідо по латині) — божок любови, син богині Венус, званої Кипріс або Ципріс. Его представляли собі стародавні Греки і Римляни яко малого хлопця з крильцями на плечах і з луком та стрілами в руках, кого поцілила его стріла в серце, той зазнавав горя любови.

О мамо, каже, мамо, ах!
Яка то люта мука!
Помиру я, бо мене в корчах
Вкусил а гадюка.

Ти певно бачила її —
Сей звір лігав і коле,
Селяни в нашій стороні
Говорять, що се пчола. *)

— А що, не красна моя пісня? — засьміяла ся дівчина. Який же то дурний той малий Ерос, коли він гадає, що пічка то якась гадюка з крилами! А бабуля каже, що она знає ще одну строфу своєї пісні, яку видумав великий поет Анакреон; але она ще не хоче її мене навчити. Скажи, Мелітто, що може бути в тій строфі? — Ти усміхаєш ся? Моя любенька, моя єдина Мелітто, засьмівай мені тоту строфу! А може ти її не знаєш? Ні? Ну, то певно, що не можеш її мене навчити.

— То якась зовсім нова пісня — відповіла старуха відмавляючи просьбі дівчини, котру дуже любила — а я знаю лиш сьпіванки

*) Послідні строфи своєї пісні з головною гадюкою звучать:

А Ципріс сина обняв
Не плач, мій сину: бачиш:
Тебе вжала лиш пчола,
А ти вже гірко плачеш.

А як же-ж то болять людей,
Як ти стрілою влучиш!
О, Ерос! бізь то є страшний,
А ти людей так мучиш!

ійки на означення букв і чисел. Такий спосіб телеграфування вимагає довгої науки і великої вправы та забирає багато часу при телеграфуванні і відчитуванні депеш, ба й вимагає навіть багато паперу. Юс отже придумав такий прилад, за допомогою котрого телеграф друкує депеші звичайним нашим друкарським письмом. При помочи приладу Юса можна пять разів скорше телеграфувати і єсть та вигода, що не треба депеш для дальшої висилки н. пр. на село, переписувати, але можна відразу надіслати на папір і післати. Юс взяв був патент на свій винахід в 1855 р. В 1857 р. пробував він в Англії завести свій прилад, але то єму не удалося. Ліпше пощастило ся єму у Франції в 1868 р., де прилад Юса заведено на лінії Лон-Париж. З часом заведено той прилад у всіх державах і краях, не лиш в Європі, але й на цілїм світі. Другим важним винаходом Юса був, як вже сказано, т. зв. мікрофон, без котрого телефон не мав би був майже ніякого значіння. Мікрофон єсть то прилад вложенний до телефону, котрий ловить і дуже слабкий голос та робить его сильнішим. Суть то шматки вугля, уложені на т. зв. голосниці. Юс став був при академії в Бредстоун (Кентяке) професором математики і фізики, але пізніше займав ся майже виключно лиш електротехнікою.

ТЕЛЕГРАФИ.

Відень 13 лютого. Князь Генрик пруский від'їхав вчора вечером до Берліна. Цісар відпровадив князя на дворець. На двірці явив ся також німецький амбасадор кн. Айленбург з урядниками посольства. Цісар і князь попрощалися сердечно. Поїзд рушив о годині 9^{1/2}, а Цісар стояв кланяючись від'їжджаючому гостеві, доки було его видно, відтак вернув до бургу.

Пекін 13 лютого. З нагоди нового року прийме цісар на аудиєнції, як звичайно, послів чужих держав. Як надіють ся та аудиєнції успокоїть населення по посядних подіях.

Брукселя 13 лютого. З жерел бурских допояють, що останній відворот Буллера з над Тугелі був для него великою поразкою. Бурігнали Англіїців аж на правий берег Тугелі і

займали там корисні становища. Жубер іде в напрямі Пітермаріцбурга.

Лондон 13 лютого. Англіїські жерела силують ся ослабити вражінє вісти, яка розвішлася ся в Брукселі. Они кажуть, що уступлене Буллера лиш хвилеве і перечать, немов би Буллер поступав наперед.

Переліска зі всіми і для всіх.

Просимо не присилати ані марок листових ані карт кореспонденційних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Оповіді.

— Писар громадський, з кількітньою практикою при урядах міських, з гарними свідощтвами, пошукує посади. Адреса: А. К. poste restante Городенка.

— На продаж з парцеляції 99 моргів поля wraz з лісом, в громаді Трійця, коло Заболотова, повіта сьлятинського, місце-вість звана Кравобродки, власність Мошка Піпербера, обнимаюча 246 моргів, з котрих вже розпарцельовано 147 моргів. Земля дуже урочайна, удає ся навіть тютюну і вільно садити. Усяга вигідні. Морг по 230 К. (115 зр.) Задатку треба вложити 10 зр. за один морг, а купуючому віддає ся поле до уживання на сей рік. Коли землеір (геометер) розпарцелює се поле, то в осєня приступить ся до контрактів і кождий купуючий мусить мати половину гроший на ті морги, кілько бере, а другу половину 1 мая 1901 р. Хто би не мав, може позичити в Банку краєвім на 20-літню сплату. Близких вістий уділить канцелярія нотаря п. Бронислава Нартовського в Коломиї або агент парцеляційний п. Іоан Уторопчук в Космачу, пов. Косівського, почта в місці.

Й. В.: Мимо найліпшої волі не могли ми доси нігде розвідати. Може удасть ся пізніше, то дамо знати на сім місці. — К. К. в Станіславові: Ба, ба, ба! Питаня коротенькі, але відповіді мусять бути довгі, коли мають бути ясні, а тільки питань нараз відповісти годі. Длительного сии разом дістанете відповідь лиш на кілька: 1) Длительного якась школа називає ся етатовою? — Слово: „етат“ єсть французьке: „état“ і треба би его правильно вимавляти:

„etá“, значить: „стан“ (в якім стані щось єсть або знаходить ся) відтак: „державна“. В господарчі державній або краввій значить етат то само, що постановна, які мають бути доходи і видатки (бюджет). Длительного значить: взяти щось або когось на етат — визначити раз на завжди що, що має ся поступати після раз вже принятих загальних постанов, а не сего року так, а на рік инакше. Школа етатова єсть отже тота, в котрій все вже упорядковано і в котрій все, вся господарка фінансова, платня учителів і т. п. мають вести ся після загальних постанов принятих для шкіл. Школа, в котрій правні єї відносини ще не упорядковані, єсть лиш провізоричною і там все ще може бути змінене. — 2) Чому н. пр. Станіславів називають „королівським вільним містом“? — То останки давньої німецької середньовічної цивілізації, яка через Польщу переходила до нас і нині єсть то, сказавши по німцях „Titel ohne Mittel“, титул без всякого значіння, хіба лиш історична згадка з давних замержлих часів. Польща стояла в близьких зносинах з Німеччиною, а звістно, що німецькі королі, Саси, були й королями польськими, отже й переймала багато звичаїв від Німців. Німецькі колоністи, купці, ремісники і промисловці осідали в польських містах а також і на Русі за часів польських, і тут виборювали собі окремі для себе права і привилеї, н. пр. судити ся після свого права (т. зв. магдебургське право). В Німеччині деякі міста вибили ся були зпід пановання в них головнє епископів, і стали самі собою управляти, ніби як малі окремі держави або республіки міські (так н. пр. Кельн, Магдебург, Вормс і др.) Ту їх незалежність привнали й німецькі цісарі тим, що позазали їм не платити податків державних і управляти самим собою. Таких міст також не вільно було заставляти. Сей звичай чи радше право перейшло також і до Польщі, а звідси і на Русь а польські королі наділяли деякі міста такими самими правами. То були вільні міста зависимі ніби лиш від короля, а не від держави. Інші міста уважали ся зависими від держави і їх вільно навіть було заставляти за довги. Коли яке місто було заставлене, то тогди замість цілого гербу міста уживало ся лиш половину. Так н. пр. була Коломия заставлена — коли не помиляємо ся — за польського короля Ягайла молдавським князем і длительного місто має й до нині лиш половину гербу. Як видите, то все середньовічні звичаї, котрі нині не мають вже ніякого значіння, то памятка давньої німецької цивілізації, перенесена до нас через Польщу.

Рафаеля: Пропало! Не допоможуть і оченята, або як Ви кажете „ślepi“, бо ми вже на одні зловили ся і маємо тепер побіч двоє старших, ще осьмеро молоденьких! (Просимо добре зрозуміти: оченят!) А ради на лішай мимо найліпшої волі не можемо дати, бо раз ми не лікар, а відтак би й були ним, то мусіли би подивити ся. В який небудь хоробі не треба встидати ся лікаря. Впрочім можна удати ся і до якого старенького, сивого; такий хоч і окуляри на ніс наложити, то все-таки буде видіти лиш — лішай. Тут мусимо лиш звернути увагу, що єсть багато родів лішаїв, а декотрі суть так уперті, що не дають ся і цілими рокамивилічити. Терпеливість і фахова поміч потрібна. — М. М. в Тор.: З рекламаціями клопіт. Звичайно робить ся у нас так, що коли хтось передплачує в старостві а рекламує у нас, то єму висилає ся рекламове число разом з рекламацією до Староства до дальшої висилки, бо висилати ще окремо то значить робити подвійну роботу. Але коли Вам вислані зі Староства числа пропадуть десь в дорозі, то рекламуюте завчасу а ми Вам вишлемо. Але найліпше, замість платити порто і що кілька чисел рекламувати, заперенумеруйте собі безпосередно у нас. Сума преці невелика, а розложена на квартали, буде ще меншим тягаром. — С. Ц. в К.: 1) Люс не витягнений ані тепер, ані давніше. — 2) Пришліть всі три, а коли буде можна, то зробимо, а коли ні, то відшлемо навад. — (Дальші відповіді пізніше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахнікевича, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденційних до відповіди.)

За редакцією відповідає: Адам Креховецький

з давних добрих часів. А тож що? Чи не чуєш, що там хтось стукаєм гримає у браму?

— Таке чує, і мені здавало ся також, як би я чула, що на гостиниці хтось на коні їхав. Ось і знов стукає! Піди та подиви ся, хто так досвіта домагає ся, щоби єму отворити. Може то добрий Фанес все-таки ще не від'їхав вчора і хоче ще раз попрощати ся з вами.

— Фанес поїхав — відповіла старуха повжно. — Родопіє наказала меві, щоби я тебе відвела до хати, коли би хтось прийшов в гості... Ідиж, дівча, щоби я отворила браму. Іди, бо знов стукає!

Сафо удала, що ніби побігла до хати; але замість послухати служницю, она сховала ся за корчем розж, щоби звідтам видіти, хто то так рано приходить. Перед нею затаїли події з попереднього вечера, щоби єї не страшити, а Сафо виділа бувало, що так ранною порою приходили в гостину до єї бабуні лиш самі найширіші приятелі.

Мелітта отворила браму від города і зараз по тім впустила якогось богато убраного, з білявими волосєм молодця.

Сафо, здивована чужинецькою ношею і великою красою перського королевича, — бо то він так рано прийшов в гостину, не рунала ся з місця і не сускала очей з лица молодця. Саме так уявляла она собі Аполлона з его красними кучериками, як він їде на сонічній возі та веде муш.

Мелітта і той якийсь чужинець підходили до місця, де она сховала ся, а она виставила голову з поміж розж, щоби ліпше ровуміти Перса, котрий дружливо але слабо по грецьки говорив до старої невілїниці.

Тепер зачула она, що він якось ніби по-

квапно допитував ся за Крезусом і его сином. Відтак вчула перший раз від старої невілїниці все, що тамтого вечера стало ся. Аж дрозжала о Фанеса, а в серци своїм дякувала благородному Гігесові і сама себе питала, хто би то був той молодець, що убраний, як би який король. Правда, що Родопіє розповідала їй про геройські діла Кирова, про уладок Крезуса, про могутність і багатства Персів; але аж доси уважала она Авіатів за якийсь дикий, лютий нарід. Чим же довше придивляла ся красному Барті, тим більше зачинали інтересувати єї Перси, а коли накопєць Мелітта відійшла, щоби розбудити єї бабуню і дати їй знати, що так раненько прийшов якийсь гість, то і она хотіла піти за нею; але Ерос, той нерозумний хлопчище, з котрого она в своїй дитинній несвідомості ще перед кількома хвилями насміяла ся, придумав инакше. Єї сукня зачепила ся на колючках розж, і заким ще она могла увільнитися, стояв вже красний Пера перед снуєнілою дівцею і помагав їй увільнити сукню від зрадливого помага.

Сафо не могла вимовити ані словечка подяки і усміхаючись соромливо спустила очі в долину.

Бартя, молодець звичайно аж надто сміливий, споглядав мовчки на неї, та й собі почервонів ся.

Але не довго так мовчали, бо дівчина, опам'ятала ся борзо з переляку, розсміяла ся нараз голосно і весело, бо їй як дитині смішно зробило ся з єї дивного положення і тої мовчальности незнакомого, і як наполохана серна пустила ся бічи до дому.

(Дальше буде).

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

Б Е З П Л А Т Н О

4 томи повісти

Клим. Юноши „Внучок“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Ляскового „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“

за кожний чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицькі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудництва в спеціальних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і
GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись незалежно від заспокоєня потреб ума образованої женщины, забезпечує їй практичну користь ствердженої вартості.

Обітниця багатьох на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначають ся більше менше всі проспективні оголошення, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публіка відповіла на проявлені в Tygodnik-у напрям дійсними доказами признання, становлячи для редакції цінну заохоту до постійності на обібраній дорозі.

Одиною обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким зобов'язанем, яке приймаємо, єсть стояти і далі на основі тих пересвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тривалим звеном між часописом а читателями, а подаючи їм інформації з проявів дійсного життя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виконати як доси без тієї упередженості, сторонничої ненависті і взгляду на личный інтерес.

То все, що вільно нам нині сказати о душі і напрямі нашої праці на будуче.

Не спускаючи з уваги печального і безперервного постійного забезпечення отрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділі белетристики приготували для „TYGODNIK-A MÓD I POWIEŚCI“ на будучий рік.

Маєм запевнені праці: Марії Родзвичівної, Віктора Гомулицького, Володислава Ст. Реймонта, Севера (Ігн. Маційовського), Володислава Гмиńskiego і многих інших.

В відділі поезії звістні читателям пера: Казимира Глиńskiego, Миріама, Лянго, Ор-Ота і інших, обіцяли нам свої твори на слідуєчий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта

повість п. з.:

І по многих днях. — І по многих літах....

Севера

повість п. з.:

Легенда.

Условія передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:

Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичині з поштовою пересилкою:

Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висплат

Головна Агенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всі книгарні і контори писем.